



You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Lubecki Rudolf

Author: Jacek Lyszczyzna

Citation style: Lyszczyzna Jacek. (2007). Lubecki Rudolf. W: J. Lyszczyzna, D. Rott (red.), "Słownik pisarzy śląskich. T. 2" (S. 97-99). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.



Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).



UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH



Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego



Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

wstały jeszcze operetka *Cieszymír* (1910), napisana z okazji tysięcznej rocznicy założenia Cieszyna, a także *Dożynki królowny. Baśń dramatyczna* (1913). Teksty te nie wyróżniają się jednak wyższym poziomem artystycznym.

Lebiedzik był niespełnionym talentem lirycznym i zarazem miernym dramaturgiem. Wypada tu wspomnieć jeszcze, że wiersze oraz teksty publicystyczne o wyraźnych cechach politycznych zamieszczał w „Pokrzywach”, „Pochodni”, „Dzienniku Cieszyńskim”, „Gwiazdce Cieszyńskiej” i „Głosie Ludu Śląskiego”.

Zmarł w Cieszynie 22 stycznia 1928 r. w następstwie choroby psychicznej.

Bibliografia

Dramaty: „Zaranie Śląskie” 1907—1908, R. 1, z. 2—4; 1910, R. 3, z. 2—3/4; 1911—1912, R. 4, z. 1; Wiersze: „Zaranie Śląskie” 1907—1908, R. 1, z. 1; 1908—1909, R. 2, z. 1—4; 1911—1912, R. 4, z. 1—2/4; „Dożynki. Jedniotniówka” 1913 [Cieszyn].

E. Niebrój: „Zaranie Śląskie” wobec krytyki. „Zaranie Śląskie” 1907—1908, R. 1, z. 3, s. 152—155; L. Miękina, E. Rosner: *Pisarze Ziemi Cieszyńskiej*. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1964, nr 17; W. Ogrodziński: *Dzieje piśmiennictwa śląskiego*. Do druku przygotowali L. Brożek i Z. Hierowski. Katowice 1965, s. 266—267, 357; *Młoda Polska na Śląsku 1898—1922. Antologia*. Do druku przygotował, wstępem i przypisami opatrzył A. Gładysz. Wrocław 1969, s. 188—208.

Krzysztof Billiński

LUBECKI RUDOLF (1844—1891), ksiądz, poeta, działacz oświatowy.

Urodził się 7 sierpnia w Wiśle Małej koło Pszczyny jako drugi z ośmiorga dzieci Jakuba, nauczyciela i organisty. Uczęszczał najpierw do miejscowej szkoły ludowej, a od 1856 r. do gimnazjum w Gliwicach, w którym uczestniczył w nadobowiazkowych lekcjach języka polskiego. W 1865 r. rozpoczął studia teologiczne i filozoficzne we Wrocławiu. Jego mieszkanie stało się wówczas miejscem spotkań studentów z Górnego Śląska, podczas których m.in. czytano polskie książki, jakże udało mu się zgromadzić. Napisał wtedy pieśń *W kółku*, będącą pochwałą przyjaźni oraz ojczyściej mowy i pieśni. Przyjaźnił się ze studentującym także we Wrocławiu Konstantym Damrottem, z którym

wspólnie działali w założonym w 1863 r. Towarzystwie Polskich Górnolazaków.

Po otrzymaniu święceń kapłańskich 29 czerwca 1869 r. został wikarym w Biskupicach pod Bytomiem, a następnie w Bieńkowicach koło Raciborza, gdzie utworzył też polską bibliotekę. W 1871 r. wyznaczono go na wikarego w Katowicach, aby jako kaznodzieja przeciwstawił się wpływowi rozwijanej przez ks. Pawła Kamińskiego sekty starokatolików.

W okresie kulturkampfu podjął bliską współpracę z „Katolikiem”, publikując na jego łamach liczne artykuły i wiersze. Gdy redaktorów pisma — Karola Miarkę i ks. Stanisława Radziejewskiego — uwięziono, zastępował ich w kierowaniu redakcją. W dniu 13 marca 1874 r. sam został aresztowany na 3 miesiące za antypaństwowe, jak uznały władze, kazanie wygłoszone w czasie świąt Bożego Narodzenia.

W 1876 r. założył w Katowicach Towarzystwo Pogrzebowe, które w rzeczywistości było polskim stowarzyszeniem katolickim. Zorganizował też koła polskiej młodzieży męskiej i żeńskiej, a na ich zebraniach wygłaszał odczyty oświatowe, kolportował polskie książki i czasopisma. Prowadził również amatorski zespół teatralny i chóralny, którym sam dyrygował. Na potrzeby rozwijającego się na Śląsku ruchu śpiewaczego wydał przed 1878 r. śpiewnik *Pieśni zabawne dla kótek wesółych Górnolazaków*, który w ciągu najbliższych kilku lat miał 8 wydań.

Aktywnie bronił praw polskich i katolickich w okresie kulturkampfu. Przemawiając na wiecach śląskich katolików, m.in. w Leśnicy (w 1881 r.), domagał się prawa do nauki religii w ojczystym języku.

W 1884 r. został proboszczem w Woli koło Bierunia. W następnym roku założył w Mikołowie samodzielnie redagowany miesięcznik oświatowy „Zdrowaś Maryja”, wydawany u Karola Miarki (młodszeo). W piśmie tym, ukazującym się do 1891 r., zamieszczał teksty o tematyce religijnej, modlitwy, opowiadania, wiersze. Opublikował tam też m.in. opowiadanie *Stary Mikołaj*, zawierające wiele wątków autobiograficznych.

W lutym 1887 r. przeniesiony został na parafię w Wielkim Kotorzu koło Opola. W tym okresie opublikował m.in. broszury religijne: *Książeczka o bierzmowaniu, czyli wskazówki i modlitwy do godnego przyjęcia św. sakramentu bierzmowania* (Mikołów 1887), *Żywot Bogarodzicy Najświętszej Maryi Panny i jej oblubieńca św. Józefa z opisem najgłówniejszych miejsc i czcicieli NM Panny* (Mikołów 1888), *Różaniec święty, książeczka pouczająca i modli-*

tewna (Mikołów 1888), *Od piorunów i gwałtownej niepogody zachowaj nas, Panie. Nauka i modlitwy podczas nawałnicy* (Mikołów 1888), *Pamiętka jubileuszu 50-letniego kapłaństwa Ojca św. Leona XIII* (Mikołów 1888), *Baczność! Socjaliści się zbliżają! Słowo napomnienia i przestrogi dla ludu katolickiego* (anonimowo, Strzelce 1891), *Krótkie wspomnienie o życiu i czynach śp. Karola Miarki* (bez miejsca i roku wydania).

Współpracował z „Kalendarzem Mariańskim”, „Nowinami Raciborskimi” i „Gazetą Opolską”. Utwory poetyckie publikował najczęściej anonimowo, dlatego trudno ustalić ich autorstwo. Do najbardziej znanych jego wierszy należy *Miłość matki* oraz pieśń *Śląsk* („Znasz kraj ten, gdzie lud pocziwy...”)

Zmarł nagle 20 lutego 1891 r. w Wielkim Kotorzu.

Bibliografia

Ks. Jacek [J. Kudera]: *Ks. Rudolf Lubecki. Jego życie i praca dla ludu górnośląskiego*. Opole 1917; A. Targ: *Lubecki Rudolf*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 17/4. Red. E. Rostworowski. Wrocław 1972, s. 588—589; M. Pater: *Lubecki Rudolf*. W: *Słownik biograficzny katolickiego duchowieństwa śląskiego XIX i XX wieku*. Red. Idem. Katowice 1996, s. 245—246.

Jacek Łyszczyna